

Färgringmärkning av tranor i Sverige

Det europeiska färgringmärkningsprojektet

Svenska tranarbetsgruppen har sedan 1985 bedrivit ringmärkning med färgringar som ett internationellt samarbete inom Europeiska tranarbetsgruppen. Det började med långa röda alfanumeriska ringar med vit inskrift, t.ex. F 41. På grund av svårigheter med avläsningen – det är sällan att man komma tranan så nära i fält för att kunna läsa inskriften – infördes det nya färgringmärkningssystemet med tre färgade plastringar på varje ben. På vänster bens tibia sitter landskoden som visar i vilket land tranan märktes. Sverige har exempelvis röd som landsfärg (se tabell 1). På höger bens tibia finns individkoden, som möjliggör identifiering av varje enskild trana. Färgerna som används är vit, gul, röd, grön, blå, svart. Toppfärgen på individkoden visar från vilket område inom Sverige tranan kommer (tabell 2).

Syfte

Flyttningen och övervintringen för den syd- och mellansvenska tranpopulationen, som följer den västra europeiska flyttningssvägen till Frankrike och Spanien, anses vara ganska väl kartlagd nuförtiden. Många frågetecken finns emellertid fortfarande om flyttningen av den nordsvenska populationen. Några andra aktuella frågeställningar är:

- Hur stor är överlevnaden och den genomsnittliga livslängden?
- Hur rör sig icke köns mogna tranor?
- Häckningsbiologi:
Vid vilken ålder börjar de att häcka?
Häckar de i födelsestrakten?
Är de trogna sin partner och sitt häckningsområde?
- Flyttning:
Är de trogna vissa övervintringsområden?
Vilka förändringar sker av flyttningstrategierna?

Ringmärkningsverksamheten till och med 2006

Mellan 1985 och 2006 blev sammanlagt 555 tranor färgringmärkta i Sverige, varav 63 har försetts med alfanumeriska ringar.

Andelen återfynd för tranor märkt med trefärgssystem är ungefär 80 % och för tranor med alfanumeriska ringar 60 %. I jämförelse med 6 % återfynd för de 112 tranor som märktes enbart med aluminiumring under 1911-2000 visar sig den stora fördelen med färgringmärkning.

De flesta tranor blev färgringmärkta i landets södra del i Tranemotrakten, Västergötland, av gruppen med Sigvard Lundgren. Ett traditionellt märkningsområde är också Västmanland. Efterlängtat var färgringmärkning i Norrland, där de första tranorna märktes under säsongen 2000 och nu är vi uppe i 94 märkta, främst i Västerbotten.

Hjälp oss att spana efter ringmärkta tranor!

Om ni tycker det låter spännande och vill bidra till att vi lär oss ännu mer om tranornas beteende, spana efter färgringmärkta tranor! Särskilt välkomnar vi rapporter från områden

som ännu inte är så välundersökta angående tranors ben. Till dessa hör överraskande nog de stora fågellokaler i Uppland som Ledskär, Hjälstaviken, Vendelsjön samt höstrastplatserna längs E4 vid Tierp och Månkarbo. Bara runt Tierp hittade jag ifjol höstas 6 färgringmärkta tranor på två dagar!

Vi ser fram emot era rapporter och kommer att skicka svar med all information om de rapporterade tranornas levnadsöden så långt som vi känner till dessa. Sänd rapporten till undertecknad, smidigast via e-post.
Lycka till!

Vill ni veta mer om färgringmärkning av tranor och rapportering? Se på Svenska tranarbetsgruppens hemsida på www.sofnet.org och hemsida hos Västerbottens ornitologiska förenings Projekt Trana www.sofnet.org/VOF. Dessutom ger Svenska tranarbetsgruppen ut en årsrapport. Ni får också gärna höra av er till undertecknad med era funderingar.

Simone Röper
Svenska tranarbetsgruppen
Koordinator för färgringmärkning och återfyndsdatabas

Täftebölevägen 29
SE-907 88 Täfteå
e-post: simone.roeper@gmx.net
Tel. 090-51520

2006-08-20

Tabell 1. Europeiska färgringmärkningssystemet.

Vänster tibia = landskod

Sverige / Norge	lång röd, röd-vit-röd, röd-blå-röd, röd-svart-röd, röd-röd-vit
Finland	lång gul, gul-vit-gul, gul-röd-gul, gul-svart-gul, gul-blå-gul, gul-gul-röd
Estland	vit-svart-vit
Polen	grön
Tjeckien	vit-röd-vit
Tyskland	lång blå, blå-vit-blå, blå-röd-blå, blå-svart-blå, blå-blå-röd, blå-blå-vit

Tabell 2. Toppfärgen visar från vilket område inom Sverige tranan kommer.

Blå	Tranemo
Grön	Tranemo
Vit (med landskoden röd-blå-röd)	Hornborgasjön
Vit (med röd-röd-röd och röd-vit-röd)	Tranemo
Svart	Västmanland
Gul (med röd-vit-röd)	Dalsland och Norge

Gul (med röd-blå-röd)
Röd

Norge
Västerbotten

För tranor märkta med landskod röd-röd-röd finns avvikelser från ovanstående.

Foto 1. Tranan Nicke, märkt 2000-07-19 nära Umeå, vänster röd-vit-röd / höger röd-svart-gul fotograferades i april 2001 vid Hornborgasjön av G. Eriksson.

Foto 2. Tranan vänster röd-vit-röd / höger grön-blå-vit.